

**DERİ VE DERİ MAMULLERİ
SEKTÖRÜ**

2013 ARALIK

AYLIK İHRACAT BİLGİ NOTU

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ**

Ocak 2014

2013 YILI ARALIK AYI

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2013 yılı Ocak-Aralık döneminde Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 16,4 artışla 1 milyar 901 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Ocak-Aralık döneminde Türkiye genel ihracatı ise 2012 yılına göre değişmeyerek 151,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı						
Birim:1000\$	2011	2012	11/12 Değişim %	2012 Ocak-Aralık	2013 Ocak-Aralık	12/13 Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	134.906.869	151.695.192	11,3	151.695.192	151.707.002	0,0
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	1.479.274	1.633.988	18,2	1.633.988	1.901.404	16,4
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,1	1,1		1,1	1,3	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde % 10,1 artışla 508,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 26,7 olarak hesaplanmaktadır.

2013 yılının Ocak-Aralık döneminde deri ve deri ürünleri ihracatının başlıca pazarları arasında en çok dikkat çeken ülkeler Litvanya, Irak ve Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Litvanya'ya yapılan ve büyük bölümü ayakkabıdan oluşan deri ve deri ürünleri ihracatı bu yılın Ocak-Aralık döneminde % 1968 artışla 74,9 milyon dolara yükselmiştir. Irak'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı sözkonusu dönemde % 32,8 artışla 114 milyon dolara yükselirken, toplam deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 6 olarak kaydedilmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracat ise aynı dönemde % 69,8 artışla 81,2 milyon dolara yükselirken, toplam deri ihracatındaki payı ise % 4,3'e yükselmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının AB'deki pazarlarına yapılan ihracatlarda geçmiş dönemlerin düşüşlerinin yerini nispeten toparlanma almıştır. Bu bağlamda deri ürünleri ihracatının 2. büyük pazarı İtalya'ya yapılan ihracat, 2013 yılında % 3,6 artışla 131,6 milyon dolar olarak kaydedilirken, AB pazarının diğer önemli ülkesi Almanya'ya deri ürünleri ihracatı ise aynı dönemde % 8,2 artışla 114,6 milyon dolar olmuştur. Diğer bir AB ülkesi olan

İngiltere'ye deri ve deri ürünleri ihracatı ise Ocak-Aralık döneminde % 14,3 artışla 72,1 milyon dolara yükselmiştir. İlk 10 pazar içinde yeralan AB ülkeleri içinde Ocak-Aralık döneminde sadece Fransa'ya yapılan ihracatta küçük bir düşüş meydana gelmiş ve bu pazara ihracat bu dönemde % 0,7 gerileyerek 72,1 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer öne çıkan ülkelerin başında bu dönemde ihracatta % 22,9 artış göstererek 70,3 milyon dolara yükselen Ukrayna yeralırken, % 16,8 artışla 57,6 milyon dolara yükselen Hong Kong diğer dikkat çeken pazar olarak sıralanabilir.

Bu dönemde ilk 10 pazar içinde yeralmamasına karşın % 53,5 oranında artış göstererek 24,8 milyon dolar değerinde ihracat yapılan BAE de dikkat çekerken, G.Kore'ye yapılan ihracat ise % 82,4 artışla 16,4 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

		TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI							
		2012 ARALIK 1000 \$	2013 ARALIK 1000 \$	DEĞİŞİM %	2012 OCAK-ARALIK 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2013 OCAK-ARALIK 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	67.815	69.639	2,7	461.356	28,2	508.174	26,7	10,1
2	İTALYA	10.059	10.884	8,2	127.083	7,8	131.602	6,9	3,6
3	ALMANYA	8.792	9.001	2,4	105.945	6,5	114.633	6,0	8,2
4	İRAK	8.063	8.338	3,4	85.783	5,2	113.944	6,0	32,8
5	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	4.681	5.732	22,5	47.813	2,9	81.201	4,3	69,8
6	LİTVANYA	226	8.205	3.533,2	3.620	0,2	74.860	3,9	1.968,1
7	FRANSA	5.323	6.124	15,1	72.590	4,4	72.102	3,8	-0,7
8	İNGİLTERE	5.326	7.059	32,5	63.027	3,9	72.070	3,8	14,3
9	UKRAYNA	2.508	5.769	130,0	57.145	3,5	70.247	3,7	22,9
10	HONG KONG	4.501	4.198	-6,7	49.332	3,0	57.640	3,0	16,8
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		117.293	134.949	15,1	1.073.694	65,7	1.296.473	68,2	20,7
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		162.995	179.531	10,1	1.633.988	100,0	1.901.404	100,0	16,4

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 33,9'luk payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat 2013 yılı Ocak-Aralık döneminde % 18 artışla 644,4 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 9,7 oranında artarak 622,4 milyon dolara yükselmiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 32,7 olarak kaydedilmiştir.

Ülke grupları arasında bu dönemde en yüksek artış oranı ise % 35,9 ile Asya ülke grubunda kaydedilmiştir. Asya ülkelerine bu dönemde 181,2 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünleri ihracatı yapılırken, toplam deri ihracatı içindeki payı ise % 9,5'e yükselmiştir.

Aynı dönemde, Ortadoğu ülkeleri grubuna yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise % 29,7 oranında artış gösterirken, toplam deri ihracatı içindeki payı ise % 11,9'a yükselmiştir.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı								
	2012 ARALIK 1000\$	2013 ARALIK 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %	2012 OCAK-ARALIK 1000\$	2013 OCAK-ARALIK 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %
AB Ülkeleri (27) Toplamı	42.806	54.160	26,5	30,2	545.998	644.421	18,0	33,9
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	73.963	79.245	7,1	44,1	567.262	622.439	9,7	32,7
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	15.245	16.880	10,7	9,4	174.134	225.900	29,7	11,9
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	14.074	14.107	0,2	7,9	133.390	181.223	35,9	9,5
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	6.020	4.650	-22,8	2,6	79.371	78.663	-0,9	4,1
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	4.984	4.885	-2,0	2,7	61.708	65.188	5,6	3,4
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	2.854	3.461	21,3	1,9	38.827	42.199	8,7	2,2
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	2.499	1.280	-48,8	0,7	25.302	31.338	23,9	1,6
Serbest Bölgeler Toplamı	755	613	-18,8	0,3	5.558	6.966	25,3	0,4
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	162.995	179.531	10,1	100,0	1.633.988	1.901.404	16,4	100,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2013 yılının Ocak-Aralık döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 730,1 milyon dolarlık ihracat ile bir önceki yıla göre % 32,4 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 38,4 düzeyine yükselmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer yüksek ihracat yapılan grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon grubu olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde geçen yıla göre % 8,2 oranında artarak 617,2 milyon dolara yükselmiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı % 32,5 düzeyindedir.

Deri konfeksiyon ürün grubunu oluşturan iki önemli kalemden deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 15,4 oranında artarak 276,3 milyon dolara yükselirken, bu ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 14,5 olarak kaydedilmiştir.

Deri konfeksiyon ürün grubunun diğer kalemi kürk giyim eşyası grubundan ise bu dönemde 340,9 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2012 yılının eş dönemine göre % 2,9 oranında artış meydana gelmiştir. Kürk giyim ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı ise bu dönemde % 17,9 olarak kaydedilmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2013 yılı Ocak-Aralık döneminde 309,8 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 19,2 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 16,3 olarak hesaplanmaktadır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grubunu oluşturan iki önemli kalemden yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 18,2 oranında artarak 191,2 milyon dolara yükselirken, bu ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 10,1 olarak kaydedilmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grubunun diğer kalemi işlenmiş kürk ürün grubundan ise bu dönemde 118,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2012 yılının eş dönemine göre % 20,9 oranında artış meydana gelmiştir. İşlenmiş kürk ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı ise bu dönemde % 6,2 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubundan bu dönemde % 3,6 düşüşle 239,9 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı ise % 12,6'dır.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer ürün gruplarına göre daha az ihracat yapılan ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında ihracat ise aynı dönemde 760 bin dolardan 1 milyon 275 bin dolara yükselmiştir.

2013 YILI ARALIK AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)									
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2012 ARALIK	2013 ARALIK	2012/2013 Değişim	2012 OCAK-ARALIK	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2013 OCAK-ARALIK	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2012/2013 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	221	12	-94,6%	689	0,0	1.006	0,1	46,0%
4301	HAM KÜRK	8	16	100,0%	71	0,0	269	0,0	278,9%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	229	28	-88%	760	0,0	1.275	0,1	68%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	16.350	17.734	8,5%	161.689	9,9	191.184	10,1	18,2%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	9.369	12.613	34,6%	98.126	6,0	118.614	6,2	20,9%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	25.719	30.347	18,0%	259.815	15,9	309.798	16,3	19,2%
4203.10	DERİ GİYİM	31.783	30.425	-4,3%	239.422	14,7	276.302	14,5	15,4%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	44.317	43.775	-1,2%	331.154	20,3	340.913	17,9	2,9%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	76.100	74.200	-2,5%	570.576	34,9	617.215	32,5	8,2%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	23.129	22.805	-1,4%	248.946	15,2	239.924	12,6	-3,6%
64	AYAKKABI TOPLAMI	38.022	51.902	36,5%	551.473	33,8	730.130	38,4	32,4%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	162.995	179.531	10,1%	1.633.988	100,0	1.901.404	100,0	16,4%
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları									

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2013 yılı Ocak-Aralık döneminde Çin'e % 165,2 artışla 305 bin dolar, Almanya'ya 232 bin dolar, Hong Kong'a 168 bin dolar, Gana'ya 103 bin dolar, Fransa'ya 59 bin dolar, İtalya'ya 42 bin dolar, Rusya'ya ise 41 bin dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ham deri ihracatı bu dönemde 689 bin dolardan 1 milyon 6 bin dolara yükselmiştir.

EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	115	305	165,2%	30,3%
ALMANYA	1	232	100,0%	23,1%
HONG KONG	0	168	100,0%	16,7%
GANA	0	103	100,0%	10,2%
FRANSA	0	59	100,0%	5,9%
İTALYA	182	42	-76,9%	4,2%
RUSYA FEDERASYONU	174	41	-76,4%	4,1%
ENDONEZYA	12	20	66,7%	2,0%
UKRAYNA	41	10	-75,6%	1,0%
ROMANYA	1	10	100,0%	1,0%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	689	1.006	46,0%	100,0%

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Hong Kong'a 169 bin dolar, Tayland'a 79 bin dolar ve Gana'ya 17 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır. Geçen yılın aynı döneminde 71 bin dolar seviyesinde olan ham kürk ihracatı bu dönemde 269 bin dolara yükselmiştir.

HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	0	169	100,0%	62,8%
TAYLAND	8	79	887,5%	29,4%
GANA	17	17	0,0%	6,3%
AVUSTURYA	4	5	25,0%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	71	269	278,9%	100,0%

2013 yılının Ocak-Aralık döneminde Türkiye'den Hong Kong'a 337 bin dolar, Çin'e 305 bin dolar, Almanya'ya 232 bin dolar, Gana'ya 120 bin dolar, Tayland'a 79 bin dolar, Fransa'ya ise 59 bin dolar değerinde ham deri ve kürk ihraç edilerek % 67,8 artışla 1 milyon 275 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

EN FAZLA HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103 , 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	0	337	100,0%	26,4%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	115	305	165,2%	23,9%
ALMANYA	1	232	100,0%	18,2%
GANA	17	120	605,9%	9,4%
TAYLAND	8	79	887,5%	6,2%
FRANSA	0	59	100,0%	4,6%
İTALYA	182	42	-76,9%	3,3%
RUSYA FEDERASYONU	174	41	-76,4%	3,2%
ENDONEZYA	12	20	66,7%	1,6%
UKRAYNA	41	10	-75,6%	0,8%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI	760	1.275	67,8%	100,0%

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubunda bu dönemde en çok ihracat Hong Kong, Çin ve Ukrayna'ya yapılmış olup, en büyük pazar olan Hong Kong'a yapılan ihracat % 24,7 artışla 39,8 milyon dolara yükselmiştir. Hong Kong'un yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 20,8 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatının diğer önemli pazarı Çin'e yapılan ihracat ise aynı dönemde % 23,5 artarak 31,9 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunda % 35,4 artış ve 25,5 milyon dolar ihracatla Ukrayna ile % 92 artış ve 7,3 milyon dolar ihracatla G. Kore ve % 38,8 artışla 6,4 milyon dolara yükselen Bulgaristan ön plana çıkmaktadır.

EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4104 - 4115)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	31.921	39.804	24,7%	20,8%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	25.810	31.872	23,5%	16,7%
UKRAYNA	18.859	25.527	35,4%	13,4%
RUSYA FEDERASYONU	19.291	16.020	-17,0%	8,4%
İTALYA	10.407	13.687	31,5%	7,2%
GÜNEY KORE	3.792	7.279	92,0%	3,8%
BULGARİSTAN	4.626	6.420	38,8%	3,4%
ALMANYA	5.817	6.172	6,1%	3,2%
ABD	4.647	6.154	32,4%	3,2%
FRANSA	5.056	2.988	-40,9%	1,6%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. / BİTMİŞ DERİ İHRACATI	161.689	191.184	18,2%	100,0%

İşlenmiş kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin'e yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde geçen yıla göre % 151 artışla 37,8 milyon dolara yükselmiştir. Böylece Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 31,8 seviyesine yükselmiştir.

İşlenmiş kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Rusya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 28,7 artarak 32,5 milyon dolar olarak kaydedilirken, G.Kore'ye ihracat ise % 78,2 oranında artarak 5,3 milyon dolar olmuştur.

EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 4302)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	15.044	37.756	151,0%	31,8%
RUSYA FEDERASYONU	25.286	32.539	28,7%	27,4%
HONG KONG	9.792	9.855	0,6%	8,3%
İTALYA	11.053	8.778	-20,6%	7,4%
GÜNEY KORE	2.981	5.312	78,2%	4,5%
ALMANYA	4.482	3.260	-27,3%	2,7%
FRANSA	3.237	3.161	-2,4%	2,7%
ESTONYA	2.274	2.032	-10,7%	1,7%
İNGİLTERE	7.295	1.852	-74,6%	1,6%
UKRAYNA	2.086	1.793	-14,0%	1,5%
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	98.126	118.614	20,9%	100,0%

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin, Hong Kong ve Rusya'ya yapılmakta olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat bu dönemde geçen yıla göre % 70,4 artışla 69,6 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatındaki payı % 22,5 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Hong Kong'a yapılan ihracat aynı dönemde % 19 artarak 49,7 milyon dolar olarak kaydedilirken, % 8,9 artış ve 48,6 milyon dolar ihracat ile Rusya takip etmektedir.

Bu ürün grubu ihracatında 6. büyük pazar olan G. Kore'ye ihracat bu dönemde % 85,9 artarak 12,6 milyon dolara yükselirken, daha alt sırada yer almalarına karşın Bulgaristan'a ihracat ise aynı dönemde % 41,4 oranında artış göstermiştir.

EN FAZLA YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	40.854	69.628	70,4%	22,5%
HONG KONG	41.713	49.659	19,0%	16,0%
RUSYA FEDERASYONU	44.577	48.559	8,9%	15,7%
UKRAYNA	26.154	27.379	4,7%	8,8%
İTALYA	21.461	22.465	4,7%	7,3%
GÜNEY KORE	6.773	12.592	85,9%	4,1%
ALMANYA	10.298	9.433	-8,4%	3,0%
ABD	5.577	7.028	26,0%	2,3%
BULGARİSTAN	4.652	6.577	41,4%	2,1%
FRANSA	8.293	6.148	-25,9%	2,0%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI	259.815	309.798	19,2%	100,0%

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde geçen yıla göre % 33,7 artışla 93,8 milyon dolara yükselmiştir. Böylece Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 33,9'a çıkmıştır.

Deri giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden Fransa'ya yapılan ihracat bu dönemde % 18,2 artarak 33,5 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar Almanya'ya ihracat ise % 13,8 artışla yaklaşık 33,3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Aynı dönemde İtalya'ya ihracat ise % 14,7 düşüşle 12,8 milyon dolara gerilemiştir.

Deri giyim ürün grubunda diğer önemli pazarlar olan ABD'ne yapılan ihracat % 33,1 artışla 12,3 milyon dolara yükselirken, İngiltere ve BAE'ne aynı dönemde yapılan ihracatların % 170,9 ve % 89,6 oranlarında artarak sırasıyla 10,5 ve 7 milyon dolara yükselmesi de dikkat çekmektedir.

EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 4203.10)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012	2013	DEĞİŞİM	PAY
	OCAK-ARALIK	OCAK-ARALIK	%	%
RUSYA FEDERASYONU	70.164	93.775	33,7%	33,9%
FRANSA	28.350	33.499	18,2%	12,1%
ALMANYA	29.260	33.299	13,8%	12,1%
İTALYA	15.064	12.843	-14,7%	4,6%
ABD	9.208	12.252	33,1%	4,4%
İNGİLTERE	3.893	10.546	170,9%	3,8%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	3.670	6.958	89,6%	2,5%
AVUSTURYA	8.019	6.882	-14,2%	2,5%
İSVEÇ	4.540	6.769	49,1%	2,4%
BELÇİKA	3.269	5.477	67,5%	2,0%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	239.422	276.302	15,4%	100,0%

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde % 4 artışla 225,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kürk giyim ihracatının önemli bölümünün gerçekleştirildiği Rusya pazarının Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı ise bu dönemde % 66,2 olarak kaydedilmiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı konumundaki İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 3,9 düşüşle 16,4 milyon dolar olarak kaydedilirken, Fransa'ya yapılan ihracat ise bu dönemde % 12,2 düşerek 15,7 milyon dolara gerilemiştir.

Geçmiş dönemlerde kürk konfeksiyon ihracatında başlıca pazarlar arasında yer almayan Çin'e yapılan kürk konfeksiyon ihracatının bu dönemde % 155,7 artışla 7,4 milyon dolara yükselmesi de dikkat çekmektedir.

Kürk giyim ihracatının bu dönemde yükselen pazarlarından olan BAE'ne ihracat ise aynı dönemde % 101,8 artışla 5,6 milyon dolara yükselmiştir.

EN FAZLA KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	216.862	225.590	4,0%	66,2%
İTALYA	17.081	16.411	-3,9%	4,8%
FRANSA	17.887	15.698	-12,2%	4,6%
ALMANYA	15.863	12.687	-20,0%	3,7%
UKRAYNA	9.957	8.149	-18,2%	2,4%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	2.881	7.367	155,7%	2,2%
İNGİLTERE	3.899	6.590	69,0%	1,9%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2.773	5.598	101,8%	1,6%
ABD	5.699	5.297	-7,1%	1,6%
İSPANYA	2.171	3.961	82,5%	1,2%
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	331.154	340.913	2,9%	100,0%

Türkiye toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat 2013 yılı Ocak-Aralık döneminde % 11,3 artışla 319,4 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı bu dönemde % 51,7 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve kürk giyim ihracatının önemli ülkelerinden Fransa'ya yapılan ihracat bu dönemde % 6,4 oranında artarak 49,2 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar Almanya'ya ihracat ise % 1,9 artışla 46 milyon dolara yükselmiştir. Deri ve kürk giyim ürün grubunda diğer önemli pazarlardan olan İngiltere'ye bu dönemde yapılan ihracatın % 119,9 artması dikkat çekerken, BAE'ne ihracat ise % 94,9 oranında artış göstermiştir. Çin'e ihracatta ise aynı dönemde % 88,4 artış kaydedilmiştir.

EN FAZLA DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4203.10, 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	287.027	319.364	11,3%	51,7%
FRANSA	46.238	49.197	6,4%	8,0%
ALMANYA	45.124	45.986	1,9%	7,5%
İTALYA	32.145	29.254	-9,0%	4,7%
BİRLEŞİK DEVLETLER	14.907	17.548	17,7%	2,8%
İNGİLTERE	7.792	17.136	119,9%	2,8%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	6.443	12.556	94,9%	2,0%
UKRAYNA	18.025	11.467	-36,4%	1,9%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	5.393	10.161	88,4%	1,6%
AVUSTURYA	11.994	10.029	-16,4%	1,6%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	570.576	617.215	8,2%	100,0%

4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2013 yılının Ocak-Aralık döneminde % 4,2 artışla 64,4 milyon dolara yükselmiştir. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı ise bu dönemde % 26,8 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatının diğer önemli pazarı olan Almanya'ya ihracat bu dönemde % 4,4 artarak 32 milyon dolara çıkarken, İngiltere'ye ihracatın ise % 17,4 düşerek 30 milyon dolara gerilemesi dikkat çekmektedir.

Saraciye ihracatında bu dönemde Rusya'ya yapılan ihracatın % 36,8 düşerek 11,4 milyon dolara gerilemesi de göze çarparken, diğer önemli pazarlarımızdan Fransa'ya yapılan ihracatta da % 23 oranında bir düşüş yaşanmıştır.

Bu dönemde Irak'a saraciye ihracatı ise % 52,3 oranında artışla 8,3 milyon dolara ulaşmıştır.

EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4201-4202-4203.21-4203.29-4203.30-4203.40-4204-4206)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	61.798	64.373	4,2%	26,8%
ALMANYA	30.608	31.967	4,4%	13,3%
İNGİLTERE	36.304	29.985	-17,4%	12,5%
RUSYA FEDERASYONU	17.995	11.365	-36,8%	4,7%
IRAK	5.417	8.248	52,3%	3,4%
FRANSA	10.363	7.981	-23,0%	3,3%
İSPANYA	9.200	7.714	-16,1%	3,2%
ABD	6.854	7.190	4,9%	3,0%
DANİMARKA	8.829	6.992	-20,8%	2,9%
AVUSTURYA	4.652	4.497	-3,3%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	248.946	239.924	-3,6%	100,0%

5- Ayakkabı Ürün Grubu

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya 2013 yılı Ocak-Aralık döneminde % 15,5 artışla 128,8 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı yapılmıştır. Rusya'nın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı % 17,6 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatının diğer önemli pazarı olan Irak'a yapılan ihracat bu dönemde % 32,1 artarak 105,4 milyon dolara yükselirken, Irak'ın deri ürünleri ihracatındaki payı % 14,4'e yükselmiştir.

Bu dönemin en göze çarpan pazarı ise % 12.488 gibi çok yüksek oranda bir artışla 573 bin dolardan 72,2 milyon dolara yükselerek % 9,9 payla 3. sıraya yükselen Litvanya olurken, Ukrayna'ya ihracat ise % 180,3 artışla 26,1 milyon dolara yükselmiştir. Bir alt sırada yeralan Almanya'ya yapılan ihracatta % 35,7, İngiltere'ye yapılan ihracatta ise % 39,8 oranında artış yaşanması da dikkat çekmektedir.

EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 6401 - 6406)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-ARALIK	2013 OCAK-ARALIK	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	111.582	128.846	15,5%	17,6%
IRAK	79.764	105.365	32,1%	14,4%
LİTVANYA	573	72.191	12488,1%	9,9%
SUUDİ ARABİSTAN	42.485	41.900	-1,4%	5,7%
UKRAYNA	10.424	29.219	180,3%	4,0%
ALMANYA	19.915	27.015	35,7%	3,7%
İNGİLTERE	15.928	22.259	39,8%	3,0%
KIRGIZİSTAN	12.342	16.243	31,6%	2,2%
İTALYA	11.497	15.469	34,5%	2,1%
ROMANYA	9.923	14.018	41,3%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	551.473	730.130	32,4%	100,0%

TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

	2012 ARALIK 1000 \$	2013 ARALIK 1000 \$	DEĞİŞİM %	2012 OCAK-ARALIK 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2013 OCAK-ARALIK 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1 RUSYA FEDERASYONU	67.815	69.639	2,7	461.356	28,2	508.174	26,7	10,1
2 İTALYA	10.059	10.884	8,2	127.083	7,8	131.602	6,9	3,6
3 ALMANYA	8.792	9.001	2,4	105.945	6,5	114.633	6,0	8,2
4 İRAK	8.063	8.338	3,4	85.783	5,2	113.944	6,0	32,8
5 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	4.681	5.732	22,5	47.813	2,9	81.201	4,3	69,8
6 LİTVANYA	226	8.205	3.533,2	3.620	0,2	74.860	3,9	1.968,1
7 FRANSA	5.323	6.124	15,1	72.590	4,4	72.102	3,8	-0,7
8 İNGİLTERE	5.326	7.059	32,5	63.027	3,9	72.070	3,8	14,3
9 UKRAYNA	2.508	5.769	130,0	57.145	3,5	70.247	3,7	22,9
10 HONG KONG	4.501	4.198	-6,7	49.332	3,0	57.640	3,0	16,8
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	117.293	134.949	15,1	1.073.694	65,7	1.296.473	68,2	20,7
11 SUUDİ ARABİSTAN	2.984	2.977	-0,2	43.352	2,7	43.423	2,3	0,2
12 ABD	2.294	3.019	31,6	30.475	1,9	34.735	1,8	14,0
13 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1.833	2.958	61,4	16.156	1,0	24.792	1,3	53,5
14 BULGARİSTAN	1.777	1.735	-2,4	21.087	1,3	22.354	1,2	6,0
15 İSPANYA	2.295	1.967	-14,3	23.307	1,4	21.033	1,1	-9,8
16 KIRGIZİSTAN	2.010	1.027	-48,9	15.997	1,0	19.076	1,0	19,2
17 KAZAKİSTAN	1.720	999	-41,9	25.845	1,6	18.885	1,0	-26,9
18 HOLLANDA	1.358	1.284	-5,4	19.057	1,2	18.726	1,0	-1,7
19 ROMANYA	531	515	-3,0	13.676	0,8	18.273	1,0	33,6
20 AVUSTURYA	2.195	1.967	-10,4	19.236	1,2	18.211	1,0	-5,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	18.997	18.450	-2,9	228.188	14,0	239.507	12,6	5,0
21 GÜNEY KORE	1.459	1.423	-2,5	8.968	0,5	16.361	0,9	82,4
22 İSVİÇRE	912	806	-11,6	13.869	0,8	15.087	0,8	8,8
23 LİBYA	892	965	8,2	13.543	0,8	14.751	0,8	8,9
24 AZERBAYCAN	1.052	746	-29,1	13.143	0,8	12.977	0,7	-1,3
25 MİSİR	1.143	740	-35,2	12.300	0,8	12.369	0,7	0,6
26 DANİMARKA	848	1.173	38,3	13.452	0,8	12.229	0,6	-9,1
27 CEZAYİR	806	1.447	79,6	8.003	0,5	11.774	0,6	47,1
28 İSRAİL	537	802	49,4	8.788	0,5	11.762	0,6	33,8
29 BELÇİKA	843	705	-16,3	11.753	0,7	11.673	0,6	-0,7
30 TÜRKMENİSTAN	298	915	207,0	10.162	0,6	11.281	0,6	11,0
31 KKTC	625	399	-36,2	8.238	0,5	11.262	0,6	36,7
32 İSVEÇ	988	1.209	22,4	7.398	0,5	10.592	0,6	43,2
33 YUNANİSTAN	343	443	29,3	10.168	0,6	10.078	0,5	-0,9
34 ÖZBEKİSTAN	749	863	15,2	8.689	0,5	8.987	0,5	3,4
35 GÜRCİSTAN	797	1.108	39,1	9.137	0,6	8.334	0,4	-8,8
36 ESTONYA	245	436	77,8	5.332	0,3	7.891	0,4	48,0
37 POLONYA	294	297	1,2	9.626	0,6	7.784	0,4	-19,1
38 TACİKİSTAN	190	99	-47,7	5.534	0,3	7.458	0,4	34,8
39 SİRBİSTAN	297	668	125,3	6.126	0,4	7.245	0,4	18,3
40 UMMAN	1.170	256	-78,1	3.837	0,2	6.663	0,4	73,6
41 TUNUS	977	380	-61,1	8.273	0,5	6.349	0,3	-23,3
42 JAPONYA	1.289	567	-56,0	8.903	0,5	6.331	0,3	-28,9
43 İRAN	139	449	223,2	3.498	0,2	6.115	0,3	74,8
44 YEMEN	22	2	-92,8	360	0,0	6.062	0,3	1.582,6
45 ARNAVUTLUK	416	470	13,1	4.847	0,3	5.956	0,3	22,9
46 KANADA	157	260	65,0	3.406	0,2	5.262	0,3	54,5
47 NORVEÇ	957	64	-93,3	2.959	0,2	4.822	0,3	63,0
48 MOLDAVYA	250	203	-18,8	4.305	0,3	4.809	0,3	11,7
49 BEYAZ RUSYA	249	497	99,2	4.442	0,3	4.338	0,2	-2,3
50 KOSOVA	326	294	-9,8	4.044	0,2	4.337	0,2	7,2
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	155.560	172.087	10,6	1.534.987	93,9	1.806.918	95,0	17,7
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	7.435	7.444	0,1	99.001	6,1	94.486	5,0	-4,6
AB (27) TOPLAMI	42.806	54.160	26,5	545.998	33,4	644.421	33,9	18,0
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	162.995	179.531	10,1	1.633.988	100,0	1.901.404	100,0	16,4